

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 11.11.2014
Sayı : 1610

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

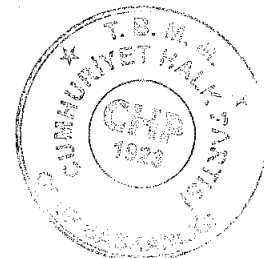
İbadet Yerlerinin Düzenlenmesi hakkında kanun teklifim gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Dr. M. Sezgin Tanrikulu

İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon	İnsan Haklarını İncelene			
Esas Komisyon	Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor			
Tarih:	27 Kasım 2014		E. No: 212483	
Ysm.Uzm.	Bşk.Yrd.	Başkan	Gn.Sek.Yrd.	Gn.Sek.
me	zc	me	ms.	js
TEMM BAŞKANI	19/9			

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LIGI
11 Kasım 2014
Numara:

T B M M KÜTÜPHANE VE ARŞİV İZM. BAŞKANLIĞI
11 Kasım 2014
NO: 350626

GEREKÇE:

1982 Anayasası'nın 90. maddesinin son fıkrasında: "Usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası anlaşmalarla kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyuşmazlıklarda milletlerarası anlaşma hükümleri esas alınır." hükmü yer almaktadır. Bu bağlamda taraf olduğumuz uluslar arası anlaşma hükümleri Türk Mahkemeleri için kanun kudretindedir, yargıçların resen dikkate alınması gerekmektedir.

Ülkemizin taraf olduğu İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin 18. maddesi açıkça şu düzenlemeyi yapmıştır:

"Herkesin düşünce, vicdan ve din özgürlüğüne hakkı vardır.

Bu hak, din veya topluca, açık olarak ya da özel biçimde öğrenim, uygulama, ibadet ve dinsel törenlerle açığa vurma özgürlüğünü içerir."

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin "Düşünce, Vicdan ve Din Özgürlüğü" başlıklı 9. maddesi şöyledir:

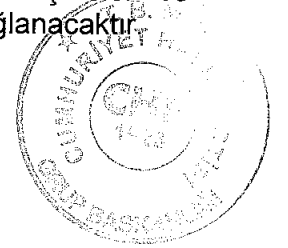
"Herkes düşünce, vicdan ve din özgürlüğüne sahiptir. Bu hak, din veya inanç değiştirme özgürlüğü ile tek başına veya topluca, açıkça veya özel tarzda ibadet, öğretim, uygulama ve ayin yapmak suretiyle dinini veya inancını açıklama özgürlüğünü de içerir."

Yalnızca uluslararası hukuki metinlere değil, 1982 Anayasası'nda da benzer dayanaklar bulunmaktadır. Anayasanın 10. maddesi "Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir." diyerek yasa önünde eşitliği hükme bağlamıştır. Yine Anayasanın 24. Maddesi din ve vicdan hürriyetiyle ilgili olarak uluslar arası metinlere benzer düzenlemeyi içermektedir.

Hem taraf olduğumuz uluslar arası sözleşmeler hem de 1982 Anayasası'nda din, vicdan ve inanç özgürlüğüne dönük yapılan düzenlemelere rağmen, ülkemizdeki uygulamada aksaklıklar olduğu bilinmektedir. Özellikle ülkemizdeki Alevi yurttaşların, kendi ibadet yerleri olan "Cemevleri"nin yasal statülerinin olmaması nedeniyle inanç ve ibadetlerini yaşamaları konusunda tüm yasal dayanaklara rağmen sıkıntılar yaşanmaktadır.

Alevi yurttaşlarımızın inanç ve ibadetlerini yaşamalarına ilişkin mevcut sorunları uluslararası kuruluşların gündeminde tartışılmakta, Avrupa Birliği (AB) İlerleme Raporlarında dile getirilmektedir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AIHM) kararlarındaki ihlal hükümlerine rağmen bu sıkıntılar halen devam etmektedir.

Hazırlanan yasa teklifi ile mevzuatımızda yer alan "ibadethane", "ibadet yeri" ve "mabed" ifadelerinden; "Cami, Mescit, Cemevi, Kilise ve Sinagogların" anlaşılması ve bu yolla kavram kargaşasının önüne geçilmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca, yürürlükte bulunan tüzük ve yönetmeliklerde geçen "ibadethane", "ibadet yeri" ve "mabed" ifadeleri, hazırlanan yasa teklifinin yasalaşmasından sonra, en geç 4 ay içinde "Cami, Mescit, Cemevi, Kilise ve Sinagoglar" olarak değiştirilerek, ülkemizin taraf olduğu uluslar arası sözleşmeler ve Anayasada kendine yer bulan inanç ve ibadet özgürlüğünün etkin kullanımı sağlanacaktır.

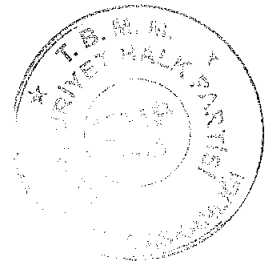
MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Mevzuatımızda yer alan "ibadethane", "ibadet yeri" ve "mabed" ifadelerinin muğlak olmasından dolayı; ülkemizde yaşayan Semavi dinlere mensup Müslüman, Hristiyan ve Musevilerin ibadet yerlerinin net olarak belirlenmesi için "ibadethane", "ibadet yeri" ve "mabed" ifadelerinden "Cami, Mescit, Cemevi, Kilise ve Sinagogların" anlaşılması, bu yolla özellikle Alevi yurttaşların yaşadıkları ibadet özgürlüğü noktasındaki sıkıntıların aşılması amaçlanmaktadır.

MADDE 2- Bu kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren en geç 4 ay içinde yürürlükte olan tüzük ve yönetmeliklerde kanuna uygun gerekli değişikliklerin yapılarak mevzuat birliği sağlanması amaçlanmıştır.

MADDE 3- Yürürlük maddesidir.

MADDE -1- Yürütme maddesidir.

İBADET YERLERİNİN DÜZENLENMESİ HAKKINDA

KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- Geçmişten beri ülkemizde yaşayan Semavi dinlere mensup olanların inançları doğrultusunda ibadetlerini yerine getirdikleri mekanlar olan Cami, Mescit, Cemevi, Kilise ve Sinagoglar ibadethane olarak adlandırılır.

Yürürlükte bulunan mevzuatta yer alan "ibadethane", "ibadet yeri" ve "mabed" ifadelerinden; Cami, Mescit, Cemevi, Kilise ve Sinagoglar anlaşılır.

MADDE 2- Bu kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren en geç 4 ay içinde yürürlükte olan tüzük ve yönetmeliklerde kanuna uygun gerekli değişiklikler yapılır.

MADDE 3- Bu kanun yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

MADDE 4- Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

